

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-13198
Otsuse kuupäev 03.01.2025
Komisjoni koosseis Aase Sammelselg

Tarbija
Kaupleja Elisa Eesti AS (10069659)

Tarbija nõue Viiviste nõude tühistamine, andmete eemaldamine maksehäireregistrist.

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 4.märtsil 2022 osamaksetega vara müügilepingu nr 12454065, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda tarbijale üle sülearvuti HP Pavilion 15-EH1011NY ja tarbija võttis endale kohustuse tasuda kauplejale seadme maksumus 719,00 eurot kokkulepitud maksegraafiku alusel (36 kuud igakuise maksega 19,972 eurot).

17.märtsil 2022 sõlmisid pooled osamaksetega vara müügilepingu nr 12513593, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda tarbijale üle teler LG 55" UHD 55UP76703LB ja tarbija võttis endale kohustuse tasuda kauplejale seadme maksumus 499,00 eurot kokkulepitud maksegraafiku alusel (36 kuud igakuise maksega 13,861 eurot).

11.augustil 2022 sõlmisid pooled osamaksetega vara müügilepingu nr 13490588, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda tarbijale üle mobiiltelefon Xiaomi Redmi Note11 Pro 5G 128GB ja tarbija võttis endale kohustuse tasuda kauplejale seadme maksumus 349,00 eurot kokkulepitud maksegraafiku alusel (36 kuud igakuise maksega 12,333 eurot).

Kaupleja esitas tarbijale igakuiselt arve, milles näidati ära kolme lepingu alusel täitmisele kuuluvad rahalised kohustused. Arvel kajastatud perioodi tasu kuulus maksmisele järgmise kuu

18.-ndaks kuupäevaks.

2023 aasta detsembri eest esitatud arve nr 2041079329 summas 150,67 eurot (46,17 + võlgnevus + perioodil sissenõutavaks muutunud viivis) tasus tarbija 15.jaanuaril 2024 osaliselt, so summas 103,04 eurot. Alates 19.jaanuarist 2024 langes tarbija tasumata jäänud rahalise kohustuse (47,63) täitmisega viivitusse.

2024 aasta jaanuari eest esitatud arvet nr 2041449553 summas 100,13 eurot (46,17 + võlgnevus + perioodil sissenõutavaks muutunud viivis + meeldetuletuse tasu) tarbija arvel näidatud tähtjaks ei tasunud ja langes alates 19.veebruari 2024 arvel näidatud rahalise kohustuse täitmisega viivitusse.

2024 aasta veebruari eest esitatud arvet nr 2041765649 summas 147,54 eurot (46,17 + võlgnevus + perioodil sissenõutavaks muutunud viivis) tarbija arvel näidatud tähtjaks ei tasunud ja langes alates 19.märtsist 2024 arvel näidatud rahalise kohustuse täitmisega viivitusse.

1.aprillil 2024 esitas kaupleja tarbijale arve nr 2042157706 kogusummas 617,57 eurot (147,54 + perioodil sissenõutavaks muutunud viivis + lepingu ülesütlemisega sissenõutavaks muutunud kõik osamaksed 467,68). Tarbija arvet tasunud ei ole.

Tarbija väidab, et avastas aprillis 2024, et tal on jäänud paar kaupleja arvet maksmata. Ta võttis ühendust kaupleja klienditeenindusega ja leppis kauplejaga kokku, et kui ta tasub võlgnevuse (147,54) 7.maiks 2024, jätkub tavapärane graafik. Aprilli lõpus aga selgus, et kaupleja on andnud nõude inkassoettevõtjale täitmiseks.

Menetluse kestel pakkus kaupleja tarbijale võimalust ajatada võlgnevuse tasumine maksegraafikusse eeldusel, et tarbija tasub 29.novembriks 2024 35% võlgnevusest (216,15 eurot). Kaupleja on teatanud, et tarbija on makse tasunud ja maksegraafik on sõlmitud. Tarbija ei ole avaldusest loobunud. Seega hindab komisjon tarbija nõuet sisuliselt.

Tarbija ei nõustu alates aprillist arvestatud viiviste nõudega, kuna leiab, et viivitus on tingitud kaupleja tegevusest. Tarbija leiab, et kaupleja on maksehäireregistris teabe avaldamisega tema mainet rikkunud. Tarbija nõuab, et kaupleja eemaldaks maksehäireregistrist tema võlgnevuse kohta avaldatud andmed.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja tarbija etteheidetega ei nõustu. Tarbijale on võlgnevus ja selle suurus olnud teada, kuid tarbija ei ole võlga vaatamata meeldetuletustele tasunud.

Kaupleja väidab, et tarbija kontaktnumbrile +3584580..... on detsembri eest võlgnetava summa (47,63 eurot) kohta saadetud meeldetuletused 19.jaanuaril 2024 ja 23.jaanuaril 2024. Tarbijaga lepingus kokkulepitud e-aadressile on 26.jaanuaril 2024 saadetud meeldetuletus võlgnetava summa (47,63 eurot) kohta ja 26.veebruari 2024 meeldetuletus võlgnetava summa (103,13 eurot) kohta.

Kaupleja väidab, et tarbija võttis kauplejaga telefoni teel ühendust 26.veebruari 2024 ja palus selgitusi võlgnetava summa kohta; kaupleja teatas tarbijale detsembri ja jaanuari eest võlgnetavad summad (järelmaksud).

20.märtsil 2024 on tarbijale saadetud lepingu lõpetamise teatis, mille järgi oli tarbija võlgnevus 147,54 eurot (3 x 46,17 + 5,00 + viivis). Kaupleja tegi ettepaneku tasuda võlgnevus 27.märtsiks 2024 ja hoiatas tarbijat, et võla tasumata jätmise korral loeb kaupleja lepingu ülesõelduks 28.märtsist 2024.

28.märtsi 2024 kirjaga hoiatas kaupleja tarbijat, et kaalub 4.aprilliks 2024 võla tasumata jätmise korral kohtusse pöördumist või sissenõudmisteenus kasutamist, millega seotud kulud jäävad tarbija kanda.

Kaupleja väidab, et tarbija võttis 24.aprillil 2024 kauplejaga telefoni teel ühendust ja teatas, et on võlgnevusest teadlik, kuid ei saa seda korraga tasuda. Kaupleja tegi tarbijale ettepaneku tasuda aprillis 147,54 eurot ja seejärel saab sõlmida ülejäänud võlgnevuse kohta maksegraafiku. Tarbija teatas, et saab makse teha 7.mai 2024. Teenindaja palus kauplejaga ühendust võtta kohe peale makse tegemist.

Kaupleja andis võlgnevuse inkassoteenus osutajale sissenõudmiseks 29.aprillil 2024. Tarbija ei tasunud kaupleja teenindaja poolt pakutud ajaks ega ka enda pakutud ajaks (7.mai 2024) võlgnevust ega ka sellest osa.

Kaupleja väidab, et Elisa teenuste kasutamise üldtingimuste p 5.1.9 kohaselt on Elisal õigus loovutada teenuste eest mitteõigeaegselt tasumisest tulenevad nõuded kliendi vastu kolmandatele isikutele. Tarbija võlgnevuse info on kajastatud Creditinfo Eesti AS maksehäireregistris alates 26.märtsist 2024. Registris avaldatakse üle 45 päeva kestnud võlgnevused, mille suurus on avaldamise hetkel vähemalt 30,00 eurot. Tarbijal on suurem võlgnevus alates 19.jaanuarist 2024. Tarbijal oli võlgnevusest ülevaade lisaks meeldetuletustele ka arvete alusel, kuna igakuisel arvel näidati ära võlgnetav summa arve esitamise kuupäeva seisuga.

Julianuse Inkasso sissenõudmisteenus lõppes 28.oktoobril 2024 edutult ja tarbijal on võimalik tasuda võlgnevus vahetult kauplejale. Kaupleja ei nõua tarbijalt sissenõudmisteenusiga seotud kulu hüvitamist.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud tõendite järgi põhineb vaidlus kolmel müügilepingul, so osamaksetega vara müügilepingutel nr 12454065, 8829944 ja 13490588. VÕS § 208 järgi kohustub müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu.

Vaidlust ei ole lepingute sõlmimise ja lepingu tingimuste üle. Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja oli õigustatud avaldama maksehäireregistris andmed tarbija võlgnevuse kohta ning kas ja millises ulatuses on kauplejal õigus nõuda tarbijalt viivitusintresside tasumist.

VÕS § 76 lg 1 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele; § 82 lg 1 järgi tuleb kohustus täita kokkulepitud tähtpäeva(de)l. Kohustus muutub sissenõutavaks, kui võlausaldajal on õigus nõuda kohustuse täitmist.

Komisjon selgitab tarbijale, et ostuhinna tasumine kokkulepitud ulatuses ja viisil on ostja põhikohustuseks. Komisjonile esitatud lepingute ja arvete järgi oli tarbijal vaidlusalusel perioodil igakuine ostuhinna tasumise kohustus (rahaline kohustus) kaupleja ees 46,17 (19,972 + 13,861 + 12,333) eurot, mis kuulus tasumisele kohustuse tekkimisele järgneva kuu 18.-ndaks kuupäevaks. Kaupleja väidab, et tarbija rikkus kohustust, so jättis korduvalt täitmata igakuise maksekohustuse.

Komisjon ei nõustu tarbija väitega selles, et tarbija avastas mingitel asjaoludel paari arve tasumata jätmise aprillis 2024.

Komisjonile esitatud arvetega nr 2041079329, 2041449553, 2041765649 on tõendatud, et tarbija võlgnevus oli kujunenud pikema perioodi kestel. 1.jaanuaril 2024 tarbijale esitatud arvel on kajastatud varasemate perioodide eest kogunenud võlgnevus summas 103,04 eurot. Tarbija tasus 15.jaanuaril 2024 varasema võlgnevuse, kuid langes alates 19.jaanuarist 2024 uuesti rahalise kohustuse (47,63 eurot) täitmisega viivitusse. Järgnevatel maksetähtaegadel, so 18.veebruaril ja

18.märtsil 2024 sissenõutavaks muutunud rahalisi kohustusi tarbija ei täitnud ja võlgnevus ületas 19.märtsil 2024 kolme kuu makskohustust. Tarbija ei ole kaupleja esitatud väiteid ja neid kinnitavaid tõendeid usaldusväärsete väidetega ja omapoolsete tõenditega kummutanud.

Komisjon selgitab, et VÕS § 100 järgi on kohustuse rikkumine võlasuhtest tekkinud kohustuse täitmata jätmise või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmisega viivitamine. VÕS § 101 lg 1 järgi võib võlausaldaja nõuda rahalist kohustust rikkunud võlgnikult muu hulgas kohustuse täitmist (p 1) ja viivise tasumist (p 6); võlausaldajal on õigus võlgnikuga sõlmitud leping kohustuse rikkumise tõttu üles öelda (p 4).

Kaupleja on nõudnud võlgnikult kohustuse täitmist arvete (sh arvele märgitud võlgnevus) esitamisega, telefonile saadetud sõnumite ja e-aadressile saadetud meeldetuletuskirjadega. Teated on saadetud lepingutes märgitud e-aadressile; tarbija on meeldetuletussõnumite saamist kinnitanud. Kaupleja on arvestanud võlgnetavalt summalt viiviseid ja nõudnud viivise tasumist arvetele vastava kande tegemisega.

Vaidlust ei ole selles, et kaupleja avaldas andmed tarbija võlgnevuse kohta Creditinfo Eesti AS makseregistris 26.märtsil 2024. Eelpool on kirjeldatud, et tarbija oli selleks ajaks võlgnevuses rohkem kui 45 päeva ja 19.jaanuaril 2024 tekkinud võlgnevus (47,63) suurenes igakuiste maksete, meeldetuletustasu ja viiviste arvel. Teate avaldamise ajaks nõudis kaupleja tarbijalt võlgnevuse tasumist summas 147,54 eurot.

Komisjon ei nõustu tarbijaga selles, et kaupleja on maksehäireregistris tarbija võlgnevuse avaldamisega tarbija mainet rikkunud. Creditinfo Eesti hallatav maksehäireregistri eesmärk on vahendada eraisikute ja ettevõtete võlgnevuste infot ning aidata seeläbi taha arukaid krediidiotsuseid ja kontrollida koostööpartnerite krediiditausta. Kaupleja oli õigustatud avaldama makseregistris tekkinud võlgnevuse kohta õigeid andmeid; tarbija ei ole esile toonud ega tõendanud, et avaldatud teave oli ebaõige. Komisjoni hinnangul ei saa eraisiku kohta tõeste andmete avaldamisega tema mainet rikkuda. Tarbija ei ole tõendanud, et pooled oleks enne maksehäireregistris andmete avaldamist sõlminud kokkuleppe selles, et kaupleja hoidub teatava perioodi kestel või muude kokkulepitud asjaolude esinemisel tarbija maksehäire kohta andmete avaldamisest. Seega ei ole alust kauplejale ette heita kohustuse rikkumist. Kuna tarbija ei ole võlgnevust tasunud, puudub alus ka maksehäire registris kande muutmiseks.

Komisjon ei nõustu tarbijaga ka selles, et kauplejal ei ole õigust nõuda tarbijalt viivitusintresside tasumist peale lepingu ülesütlemist. Nagu eespool selgitatud, on viivitusintresside nõude aluseks rahalise kohustuse täitmisega viivitamine. Viivitusintress on olemuslikult tasu raha eest, mida võlgnik kasutab ilma õigusliku aluseta. Komisjon ei jaga tarbija arusaama selles, et viivituse on põhjustanud kaupleja.

Tarbijal on olnud kohustuse olemus, rahalise kohustuse suurus, maksetähtajad ja tasumise viis

teada. Sellele vaatamata ei ole tarbija kauplejale võlgnevust tasunud, ka mitte osaliselt. Seejuures on tasumata põhikohustus, mille üle vaidlust ei ole. Komisjonile ei ole teada kauplejast tingitud asjaolusid, mis takistanuks tarbijal võlgnetava kohustuse osalist või täielikku täitmist. Viivise nõude ja ka võimaliku kahju hüvitamise nõude kahtluse alla seadmine ega ka läbirääkimiste pidamine võlgnetava kohustuse kohta maksegraafiku koostamises, ei piira kaupleja õigust nõuda võlgnetavalt kohustuselt viivise tasumist. Viivise nõue põhineb objektiivsel viivitusel. Tarbija on rahalise kohustuse täitmisega viivituses tarbijast enesest tingitud asjaoludel.

Komisjon peab vajalikuks märkida, et nõustub tarbijaga selles, et võla tasumise üle peetavate läbirääkimiste kestel tuleks läbirääkimistest osavõtval poolel üldjuhul hoiduda samal ajal võlgnetava kohustuse osas sissenõudmisteenusu tellimisest. Kaupleja on kinnitanud, et ei nõua tarbijalt selle teenuse kasutamisest tekkinud kulutuste hüvitamist, millest tuleks edasistes suhetes kinni pidada.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg

/allkirjastatud digitaalselt/